

vooral in de Egyptische Soedan, Zanzibar en Brazilië, welig tierende gifplant afsnijden of liever uitroeien zou. Nog was hij niet geheel in vergetelheid teruggezonden. Integendeel, veelvuldige betuigingen van instemming werden hem toegezonden 1).

De British and Foreign Anti-Slavery Association ondersteunde zijn plan krachtdadig. Verscheidene staten deden hunne medewerking hopen. Portugal zond zelfs een officieel afgevaardigde.

Maar het scheen Dunant beschoren, dat den schitterenden triomf, door de stichting van het Roode Kruis behaald, slechts eervolle nederlagen volgden. Hier op aarde immers is elk succes een misdaad; elke overwinning moet geboet worden.

De weigering van lord Derby, minister van buitenlandsche zaken, hardnekkig volgehouden, om een Britsch bevochtigde ad audiendum et referendum ter conferentie te zenden, deed het grootsch ontwerp in duigen vallen.

Kardinaal Lavignerie heeft later op de conferentiën te Brussel zijn voorganger, wat geluk betreft, overschaduwde. Maar zeker heeft hij den weg naar het goede doel voortgezet, in het spoor, door Dunant gegraven.

Dit was de laatste maal, dat Dunant voor aller oog het vaandel der humaniteit verhief. De geleden ontberingen, de herhaalde teleurstellingen; de hoon en smaad, die niet ophielden hem te bekladden, hadden het eens zoo krachtig gestel gebroken. Lichamelijk was hij den strijd moede. Trouwe vrienden waren hem destijds nog wel overgebleven, maar gaandeweg dunde de dood hun rijen. Schier droefgeestig klinken de woorden: „Autrefois j'avais beaucoup d'amis en Hollande, mais là comme ailleurs le temps a fait ses ravages.” Men leerde hem vergeten. Zonder een klacht te uiten berustte hij in het vonnis der harteloze wereld en trok zich in vergetelheid terug.

Zijn leven wordt nu een onophoudelijke zwerftocht, nu eens door Duitschland, dan weder door Engeland. Zeven jaren lang, van 1878 tot 1885, vond hij een onderkomen bij zijn vriend, dr. E. R. Wagner, predikant te Stuttgart, den Duitschen vertaler van Solferino en afgevaardigde op de eerste conferentie van Genève in 1863. Het verblijf te Stuttgart wordt onderbroken door twee uitstapjes naar Heiden bij Rorschach aan de Bodensee, 1881, 1882. Mevrouw Kastner zond hem hierheen, om de frissche Alpenlucht in te ademen, wyl hij zich overwerkt had voor de Pyrophoon, de uitvinding van haar zoon. Daar hij in haren dienst geen toelage genoot, was zij hem deze weldaad verplicht.

Van 1885 tot 1887 vertoefde hij op kosten van mevrouw Kastner te Londen en spande al zijn krachten in, om Frédéric's schepping ingang te doen vinden. Maar het mocht hem niet gelukken en hij trok naar Heiden terug. „Ik had niets meer,” zegt hij, „nergens dan te Heiden kon ik voor 3 franc daags leven. Genève walgde mij, omdat men mij daar zoo slecht bejegend had.”

1) Het maandblad van de English Branch of the Universal Alliance devoted to the works of National and International Utility (Vol I No. 7. June 1874) verkondigt het eerst Dunant's idee van een Algemeen Congres tegen den slavenhandel.